

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě rozhodl samosoudkyní Mgr. Ivou Flaxovou ve věci

žalobce:

██████████ narozený dne ██████████
bytem ██████████
zastoupený advokátkou Mgr. Markétou Zázvorkovou Malou, AK Most
sídlem J. Průchy čp. 1915, PSČ 434 01 Most

proti
žalované:

██████████ narozená ██████████
bytem ██████████
zastoupená advokátkou Mgr. Kateřinou Bártovou, AK Žatec
sídlem Mostecká čp. 2580, PSČ 438 01 Žatec

o vypořádání společného jmění manželů

takto:

- I. Soud přikazuje žalobci k úhradě nedoplatek jistiny závazku účastníků u Stavební spořitelny České spořitelny a.s. na základě smlouvy o poskytnutí překlenovacího úvěru a úvěru ze stavebního spoření ke smlouvě o stavebním spoření č. ██████████
██████████ ze dne 14. 3. 2008 ve výši 77 817,78 Kč.
- II. Soud přikazuje oběma účastníkům k úhradě nedoplatek úroků závazku účastníků u Stavební spořitelny České spořitelny a.s. na základě smlouvy o poskytnutí překlenovacího úvěru a úvěru ze stavebního spoření ke smlouvě o stavebním spoření č. ██████████
██████████ ze dne 14. 3. 2008 jednou polovinou.

- III. Soud ukládá žalované povinnost uhradit žalobci na vypořádání podílů částku 286 589,46 Kč do 3 měsíců od právní moci tohoto rozsudku, při zohlednění již žalobcem zcela doplaceného závazku účastníků vůči České spořitelně, a.s. ze smlouvy o úvěru č. [REDACTED] ze dne 10. 3. 2008, kdy od právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků do úplného splacení úvěru dne 10. 3. 2014 byla výlučně žalobcem uhrazena částka 108 361,14 Kč.
- IV. Soud přikazuje žalované do vlastnictví peněžní prostředky na účtech žalované vedených u Komerční banky a.s., kdy ke dni 20.3.2009 byl na účtu č. [REDACTED] zůstatek v částce - 2 387,21 Kč a na účtu č. [REDACTED] byl zůstatek v částce 6 055,43 Kč.
- V. Žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

1. Odůvodnění tohoto rozsudku vychází z ustanovení § 157 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.“).
2. Žalobce podal žalobu na vypořádání společného jmění manželů s argumentací, že žalobce a žalovaná byli manželé ode dne [REDACTED] kdy uzavřeli manželství před Magistrátem města Mostu, da data 20.3 2009, kdy bylo jejich manželství pravomocně rozvedeno rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 6.2.2009 č.j. [REDACTED]. Žalobce dále v žalobě argumentoval tím, že za dobu trvání manželství se stal součástí společného jmění manželů závazek vůči České spořitelně a.s. v původní výši 75 000 Kč, který vznikl na základě smlouvy o úvěru č. [REDACTED] ze dne 10. 3. 2008 a závazek v původní výši 300 000 Kč vůči Stavební spořitelně České spořitelny a.s., který vznikl na základě smlouvy o poskytnutí překlenovacího úvěru a úvěru ze stavebního spoření ke smlouvě o stavebním spoření č. [REDACTED] ze dne 14.3.2008. Po rozvodu manželství zbývá účastníkům doplatit na tyto úvěry částky uvedené konkrétně v žalobě. Dále jsou součástí společného jmění manželů prostředky na účtech žalované u bankovních ústavů ke dni právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků. Žalobce navrhoval vypořádat prostředky na veškerých účtech žalované u bankovních ústavů v ČR. Shora uvedené závazky splácel výlučně žalobce, žalovaná mu na jejich splacení nijak nepřispívala, prostředky na účtech u bankovních ústavů si žalovaná ponechala. Manžel podal žalobu na vypořádání společného jmění manželů dne 19.3.2012, tedy den před uplynutím tříleté lhůty pro vypořádání, když rozsudek o rozvodu manželství účastníků nabyl právní moci dne 20.3.2009. Manželství účastníků této kauzy bylo rozvedeno, jak shora uvedeno, rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 6.2.2009 č.j. [REDACTED]. Žalobu podal žalobce dále s argumentací, že žalovaná zcela ignoruje veškeré pokusy žalobce dohodnout se na vypořádání, resp. na placení společných závazků, proto nezbývá žalobci, než se domáhat vypořádání společného jmění bývalých manželů soudní cestou.

3. Žalovaná se procesně bránila tím, že žalobce v žalobě zcela pominul aktiva SJM, zvláště proto, že ve lhůtě 3 let od právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků měl ve svém držení movité věci v částce 250 000 Kč - a to zejména spotřebiče a vybavení společné domácnosti účastníků a finanční prostředky naspořené na 2 dalších (v žalobě neoznačených) účtech stavebního spoření v hodnotě 95 000 Kč, učinil žalobce předmětem vypořádání pouze dluhy SJM, které nadto splácel postupně. Žalovaná podala dne 14. 3. 2012 žalobu na vypořádání společného jmění (vedeno u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE]), přičemž souběžně byla žalovanou ve sporu o vypořádání podílového spoluvlastnictví v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE]. V souvislosti s ukončením sporu o vypořádání podílového spoluvlastnictví, které se prolínalo s režimem společného jmění, se žalobkyně dohodla s právním zástupcem žalobce Mgr. Janem Paparegou, který [REDAKCE] zastupoval v řízení sp. zn. [REDAKCE] na zpětvzetí žaloby o vypořádání společného jmění. Dne 12. 7. 2013 žalovaná vzala za souhlasu bývalého manžela svou žalobu o vypořádání společného jmění zpět a řízení sp. z. [REDAKCE] bylo dne 20. 11. 2013 pravomocně zastaveno. Dne 19. 3. 2012 podal žalobce prostřednictvím jiného právního zástupce, Mgr. Zázvorkové Malé, rovněž žalobu o vypořádání společného jmění manželů, s jejímž obsahem mělo být naloženo jako s procesním stanoviskem ve sporu sp. zn. [REDAKCE]. K vypořádání společného jmění účastníků tak mělo být vedeno pouze jedno řízení. Žalovaná se procesně bránila tím, že žalobce v žalobě zcela pominul aktiva SJM, zvláště proto, že ve lhůtě 3 let od právní moci rozsudku o rozvodu manželství účastníků měl ve svém držení movité věci v částce 250 000 Kč - a to zejména spotřebiče a vybavení společné domácnosti účastníků a finanční prostředky naspořené na 2 dalších (v žalobě neoznačených) účtech stavebního spoření v hodnotě 95 000 Kč, učinil žalobce předmětem vypořádání pouze dluhy SJM, které nadto splácel postupně. Žalovaná podala dne 14. 3. 2012 žalobu na vypořádání společného jmění (vedeno u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE]), přičemž souběžně byla žalovanou ve sporu o vypořádání podílového spoluvlastnictví v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE]. V souvislosti s ukončením sporu o vypořádání podílového spoluvlastnictví, které se prolínalo s režimem společného jmění, se žalobkyně dohodla s právním zástupcem žalobce Mgr. Janem Paparegou, který [REDAKCE] zastupoval v řízení sp. zn. [REDAKCE] na zpětvzetí žaloby o vypořádání společného jmění. Dne 12. 7. 2013 žalovaná vzala za souhlasu bývalého manžela svou žalobu o vypořádání společného jmění zpět a řízení sp. z. [REDAKCE] bylo dne 20. 11. 2013 pravomocně zastaveno. Dne 19. 3. 2012 podal žalobce prostřednictvím jiného právního zástupce, Mgr. Zázvorkové Malé, rovněž žalobu o vypořádání společného jmění manželů, s jejímž obsahem mělo být naloženo jako s procesním stanoviskem ve sporu sp. zn. [REDAKCE]. K vypořádání společného jmění účastníků tak mělo být vedeno pouze jedno řízení. Žalovaná se o existenci „druhé žaloby“ o vypořádání společného jmění dozvěděla v únoru roku 2014, kdy ji soud žalované doručil, tedy v době, kdy již došlo k zastavení řízení ve věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE] a to se souhlasem [REDAKCE] nadto po uplynutí zákonné tříleté lhůty k vypořádání. Žalovaná rozšířila ve vyjádření k této žalobě okruh vypořádávaných aktiv a pasiv společného jmění. Žalovaná v průběhu tohoto řízení označila další hodnoty, které do společného jmění patřily, a trvala na jejich vypořádání. V rámci procesní obrany žalované podle žalované nelze odhlédnout od skutečnosti, že kromě movitých věcí v hodnotě cca 250 000 Kč, které měly být předmětem vypořádání, přispívali účastníci za trvání manželství na dvě další stavební spoření, která po dospoření vybral výlučně žalobce a použil je pro vlastní potřebu.

4. Na základě zjištění učiněných z předložených listin dospěl soud k následujícímu závěru o skutkovém stavu ve věci samé: mezi účastníky bylo nesporné, že 2 závazky účastníků, které žalobce učinil předmětem vypořádání, byly ke dni zániku manželství součástí společného jmění manželů. Mezi účastníky bylo dále nesporné, že společné závazky po zániku manželství ze svých prostředků splácel výlučně žalobce. Mezi účastníky bylo dále nesporné, že žalobce a žalovaná byli manželé ode dne [REDAKCE] kdy uzavřeli manželství před Magistrátem města Mostu, do data 20.3 2009, kdy bylo jejich manželství pravomocně rozvedeno rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 6.2.2009 č.j. [REDAKCE]. Ze sdělení České spořitelny, a.s. ze dne 8. 1. 2019 soud zjistil, že ohledně smlouvy o úvěru č. [REDAKCE] ze dne 10. 3. 2008, kdy si účastníci půjčili částku 75 000 Kč, věřitel soudu sdělil, že od právní moci rozsudku o rozvodu účastníků do úplného splacení úvěru dne 10. 3. 2014 bylo celkem uhrazeno 108 361,14 Kč. Mezi účastníky bylo nesporné, že tuto částku z titulu závazku účastníků vůči České spořitelně, a.s., věřiteli splácel výlučně žalobce. Ze sdělení Stavební spořitelny České spořitelny, a.s. ze dne 17. 12. 2018 soud zjistil, že ohledně smlouvy o poskytnutí překlenovacího úvěru a úvěru ze stavebního spoření ke smlouvě o stavebním spoření č. [REDAKCE] ze dne 14. 3. 2008, věřitel sdělil, že úvěr ještě není splacen. Ze sdělení Stavební spořitelny České spořitelny, a.s. soud dále zjistil, že na výše uvedený úvěrový účet bylo dosud zasláno ve splátkách 387 000 Kč a že zůstatek překlenovacího úvěru č. [REDAKCE] činil k datu 20. března 2009 částku 296 627 Kč, z toho nezaplacená jistina činila částku 296 215 Kč a pohledávka úroků částku 412 Kč. Ze sdělení Komerční banky, a.s. soud zjistil, že pokud jde o zůstatky na účtech žalované vedených u Komerční banky, a.s., tak ke dni 20. 3. 2009 byl na účtu č. [REDAKCE] zůstatek - 2 387,21 Kč a na účtu č. [REDAKCE] zůstatek 6 255,43 Kč.
5. Na základě shora uvedeného závěru o skutkovém stavu posoudil soud věc po právní stránce takto: při vypořádání se vychází z právní úpravy platné v době zániku společného jmění (ustanovení § 150 odst. 4 ObčZ ve znění do dne 31.12.2013). Řízení, v němž je vypořádáváno společné jmění manželů, je typem řízení, ve kterém určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky vyplývá přímo z právního předpisu. S ohledem na povahu řízení jako tzv. judicia duplex vyvstává otázka, v jaké míře a do kdy může být rozsah vypořádávaného jmění rozšířen manželem, proti kterému návrh na vypořádání směřuje. Obecně platí, že žalovaná strana může navrhnout další položky k vypořádání v řízení zahájeném k návrhu žalobce. Měla by tak však učinit nejpozději do tří let po zániku společného jmění manželů. Zahájeno může být i na návrh žalovaného. Každý z účastníků může označovat majetek, který je třeba vypořádat (aniž by šlo o vzájemnou žalobu). Podá-li jeden z manželů, respektive bývalých manželů žalobu na vypořádání společného jmění manželů, je tím konzumováno právo druhého manžela podat návrh na vypořádání. Samostatnou žalobu by žalovaný manžel nemohl podat s ohledem na překážku litispendence. S ohledem na to je zpětvzetí žaloby možné jen se souhlasem obou účastníků. Tzv. domněnka vypořádání je domněnkou nevyvratitelnou. Vypořádání nevyvratitelnou domněnkou nastává automaticky přímo ze zákona. Úprava zákonné domněnky má kogentní povahu. Nelze se od ní odchýlit, nelze ji změnit dohodou manželů. Zákonou lhůtu nelze prominout ani prodloužit. Nevyvratitelný charakter domněnky vypořádání zabraňuje tomu, aby byl způsob vypořádání, ke kterému na základě této domněnky dojde, vyvrácen prokázáním odlišné vůle manželů. Podmínkou vypořádání je, že zaniklé nebo zúžené společné jmění nebylo vypořádáno ani dohodou účastníků, ani zákonnou domněnkou. Hmotně právní posouzení věci vychází z ustanovení § 3028 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., to je nový občanský zákoník (NOZ), ze kterého vyplývá, že pokud není stanoveno jinak, že se řídí ustanoveními nového občanského zákoníku i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných, a to s výhradou, že jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem

účinnosti nového občanského zákoníku se však posuzují podle dosavadních právních předpisů. Společné jmění manželů je ve stávajícím občanském zákoníku ve znění do dne 31.12.2013 (ObčZ) upraveno v ustanoveních § 143 až § 151 ObčZ. Podle ustanovení § 143 ObčZ (ekvivalent ustanovení § 709 až § 712 NOZ) společné jmění manželů tvoří a) majetek nabytý některým z manželů, nebo jimi oběma společně za trvání manželství, s výjimkou majetku získaného dědictvím, nebo darem, majetku nabytého jedním z manželů za majetek náležející do vylučného vlastnictví tohoto manžela, jakož i věci, které podle své povahy slouží osobní potřebě jen jednoho z manželů a věci vydaných v rámci předpisů o restituci majetku jednoho z manželů, který měl vydanou věc ve vlastnictví před uzavřením manželství anebo jemuž věc byla vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka, b) závazky, které některému z manželů, nebo oběma manželům společně vznikly za trvání manželství s výjimkou závazků týkajících se majetku, který náleží výhradně jednomu z nich, a závazků, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého (ekvivalent NOZ § 709 odst. 1, 2, 3 a § 710 NOZ). Podle ustanovení § 144 ObčZ (ekvivalent ustanovení § 708 NOZ), pokud není prokázán opak, má se za to, že majetek nabytý a závazky vzniklé za trvání manželství tvoří společné jmění manželů. Zánik a vypořádání společného jmění manželů je ve stávajícím občanském zákoníku ve znění do dne 31.12.2013 upraveno v ustanovení § 149 ObčZ (ekvivalent ustanovení § 736, § 737 NOZ). Podle ustanovení § 149 odst. (1) ObčZ společné jmění manželů zaniká zánikem manželství. Podle ustanovení § 149 odst. (2) ObčZ, zanikne-li společné jmění manželů, provede se vypořádání, při němž se vychází z toho, že podíly obou manželů na majetku patřícím do jejich společného jmění jsou stejné. Každý z manželů je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek, a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek. Stejně tak se vychází z toho, že závazky obou manželů vzniklé za trvání manželství jsou povinni manželé splnit rovným dílem. Podle ustanovení § 149 odst. (3) ObčZ, při vypořádání se přihlédne především k potřebám nezletilých dětí, k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu, a k tomu, jak se zasloužil o nabytí a udržení společného jmění. Při určení míry přičinění je třeba vzít též zřetel k péči o děti a k obstarávání společné domácnosti. Podle ustanovení § 150 odst. 3 ObčZ (ekvivalent ustanovení § 740 NOZ), neprovede-li se vypořádání dohodou, provede je na návrh některého z manželů soud. Zánik společného jmění manželů se časově nekryje s jeho vypořádáním, k němuž dochází buď dohodou (ustanovení § 150 odst. 1 ObčZ) (ekvivalent ustanovení § 738, § 739 NOZ) nebo rozhodnutím soudu (ustanovení § 150 odst. 3 ObčZ) (ekvivalent ustanovení § 740 NOZ). Soud v rámci vypořádání společného jmění bývalých manželů vypořádal dosud nezaplacený společný dluh účastníků u banky, zatížený příslušenstvím, a to tak, že povinnost zaplatit zůstatek dluhu uložil žalobci. Při zohlednění pasiv je žalovaná povinna na vypořádací podíl žalobci doplatit částku 286 589,46 Kč, a to ve lhůtě 3 měsíců od právní moci rozsudku. Další položky označené žalovanou v řízení k vypořádání byly označeny pozdě po uplynutí 3 leté lhůty, proto je nelze v tomto řízení vypořádat. Soud se tedy zabýval pouze žalobcem vymezenými závazky a zůstatky na účtech žalované. Vypořádat bylo třeba ke dni rozvodu manželství nejen splatnou část dluhu včetně úroků, ale i příslušenství - úroky, které přirostou v budoucnu. Dluh byl přikázán ve výši v době rozhodování soudu. Žalobci byla jak shora uvedeno uložena povinnost zaplatit i dosud nesplacený závazek, a to nedoplatek jistiny závazku účastníků u Stavební spořitelny České spořitelny a.s. na základě smlouvy o poskytnutí překlenovacího úvěru a úvěru ze stavebního spoření ke smlouvě o stavebním spoření č. [REDAKCE] ze dne 14. 3. 2008 ve výši 77 817,78 Kč. Příslušenství závazků od zániku manželství by mělo tížit jak žalobce, tak i žalovanou. Po skončení fixační doby se může výše úroku a dalších poplatků měnit. Vzhledem k tomu jsou soudy při vypořádání

úročeného dluhu povinny pro účely vypořádání zjišťovat výši jistiny, případně i výši kapitalizovaných úroků ke dni svého rozhodnutí, a následně dluh přikázat k úhradě oběma manželům, tj. každému jednou polovinou, či jen některému z nich. Úroky, které k dluhu přirostou teprve v budoucnu (tj. po rozhodnutí o vypořádání společného jmění manželů), je pak třeba vypořádat tím způsobem, že se toliko obecně přikáží k úhradě oběma manželům či jen některému z nich; nedochází tedy ke stanovení jejich konkrétní výše a ani k zanesení příslušenství do výpočtu o vypořádacím podílu. Z judikatury Nejvyššího soudu se podává závěr, že soud v rámci vypořádání společného jmění bývalých manželů vypořádá dosud nezaplacený společný dluh u banky, zatížený příslušenstvím, zpravidla tak, že povinnost zaplatit zůstatek dluhu uloží oběma manželům jednou polovinou [srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 12. 2001, sp. zn. 30 Cdo 1881/2001 (uveřejněný v časopise Soudní rozhledy, 2002, č. 3, str. 85)]. Není ovšem vyloučeno, aby tam, kde jsou pro to dány okolnosti případu, byl dluh vypořádán i tím způsobem, že bude přikázán jen jednomu z manželů, zejména v situaci, kdy je s nemovitostí přikázanou jednomu z manželů a tento manžel s přikázáním dluhu souhlasí. Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 3. 10. 2006 sp. zn. 22 Cdo 14/2006 (uveřejněného v časopise Právní rozhledy, 2007, č. 3, str. 113), se podává závěr, že „stal-li se předmětem vypořádání společného jmění manželů ke dni, kdy o něm rozhoduje soud, dosud neuhrazený úročený dluh účastníků, vypořádá soud nejen splatnou část dluhu (včetně úroků ode dne zániku společného jmění manželů do dne rozhodnutí), ale i jeho příslušenství - úroky, které k dluhu přirostou teprve v budoucnu, přičemž není-li ke dni vypořádání společného jmění manželů dluh účastníků uhrazen, přikáže jej soud k úhradě ve výši dané ke dni rozhodování soudu, tj. včetně do té doby již kapitalizovaného příslušenství (úroků).“ [obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2010, sp. zn. 22 Cdo 5386/2008 (dostupný na www.nsoud.cz), či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2013, sp. zn. 22 Cdo 2939/2012 (uveřejněné v časopise Právní rozhledy, 2014, č. 8, str. 292)]. V posledně uvedeném rozhodnutí Nejvyšší soud (s odkazem na uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 14/2006) vysvětlil, že pokud nelze „výši budoucích úroků určit, nelze je vypořádat“, neboť není zřejmá částka k vypořádání. Tím však Nejvyšší soud nevyjádřil, že by o tomto příslušenství vůbec nemělo být ve výroku rozhodnutí soudu rozhodnuto, ale vystihl skutečnost, že výši těchto objektivně neurčitelných budoucích úroků nelze promítnout do vypořádání potud, že by v případě jejich přikázání některému z bývalých manželů byla druhému manželovi uložena povinnost v rámci vypořádání podílet se na těchto úrocích konkrétně stanovenou částkou, k jejímuž zaplacení vůči druhému manželovi by byl zavázán. V rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2015 sp. zn. 22 Cdo 3779/2014 (uveřejněném pod č. 103/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozh. obč.), dovolací soud opětovně vysvětlil, že pokud v rámci vypořádání společného jmění manželů dochází k vypořádání dluhu, je třeba vypořádat dluh ve výši, v jaké existoval v době rozhodování soudu a nikoliv v době zániku společného jmění manželů s tím, že v případě rozhodování odvolacího soudu je třeba přihlídnout k částkám zaplaceným na dluh do dne rozhodnutí odvolacího soudu. Dovolací soud pak v uvedeném rozhodnutí uzavřel, že u dosud nevyrovnaných společných dluhů a pohledávek je namístě, aby soud ve výroku o jejich vypořádání promítl jejich výši v době, kdy k vypořádání dochází, při současném zohlednění toho, co který z účastníků na sporný dluh zaplatil, a aby rozhodl i o příslušenství vypořádávané částky. Uvedenými závěry chtěla judikatura dovolacího soudu zdůraznit tu skutečnost, že je třeba vypořádat celý dluh, který byl učiněn předmětem řízení o vypořádání SJM, včetně jeho příslušenství, byť přiroste i v budoucnu po rozhodnutí o vypořádání SJM, aby tak byl zcela vypořádán předmět řízení. Judikatura ovšem nechtěla vést soudy k tomu, že by vedle zjištění aktuální výše dluhu a výše příslušenství, které vzniklo (případně přirostlo k jistině) ode dne zániku společného jmění

manželů do dne rozhodnutí, měly složitě dopočítávat či jakkoliv odhadovat výši příslušenství až do okamžiku úplného splacení úvěru. Pomine-li dovolací soud obtíže s tímto zjišťováním jakkoliv spojené, je nutno upozornit zejména na tu skutečnost, že úvěrové produkty často umožňují předběžné splacení úvěru, mění se tzv. fixační období, dochází ke změnám v úročení, ke změnám v délce následných fixačních období, změnám bankovních ústavů poskytujících daný úvěr apod., což jsou okolnosti, které neumožňují ke dni rozhodování soudu zjistit výši budoucího příslušenství. Pokud by pak došlo např. k dřívějšímu splacení úvěru, pak by ten manžel, kterému byl přikázán nejen dluh, ale i příslušenství v dopředu odhadnuté a do vypořádacího podílu posléze zahrnuté výši, dostal v konečném důsledku na vypořádání společného jmění manželů více než by mělo přináležet. Vzhledem k tomu jsou soudy při vypořádání úročeného dluhu povinny pro účely vypořádání zjišťovat výši jistiny, případně i výši kapitalizovaných úroků ke dni svého rozhodnutí, a následně dluh přikázat k uhrazení oběma manželům, tj. každému jednou polovinou, či jen některému z nich. Úroky, které k dluhu přirostou teprve v budoucnu (tj. po rozhodnutí o vypořádání společného jmění manželů), je pak třeba vypořádat tím způsobem, že se toliko obecně přikážou k úhradě oběma manželům či jen některému z nich; nedochází tedy ke stanovení jejich konkrétní výše a ani k zanesení příslušenství do výpočtu o vypořádacím podílu. V posuzovaném případě postupoval soud zcela v souladu s judikaturou dovolacího soudu, jestliže vycházel z toho, že „vypořádat bylo třeba ke dni rozvodu manželství účastníků nejen splatnou část dluhu včetně úroků, ale i příslušenství - úroky, které k dluhu přirostou v budoucnu (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 5386/2008 či sp. zn. 28 Cdo 4036/2010). Dluh se přikazuje ve výši v době rozhodování soudu (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 4286/2008).“ Žaloba musí být podána do tří let od zániku, zrušení nebo zúžení SJM, začalo-li však řízení běžet před uplynutím této lhůty, může skončit i v době pozdější (Rc 44/2000). Zahájení řízení o vypořádání staví běh uvedené lhůty. Lhůta dále běží jen ohledně těch součástí, které manželé resp. bývalí manželé nečinili předmětem vypořádání. I po uplynutí lhůty lze vzít návrh žaloby zpět, důsledkem takového jednání bude nastoupení účinků vypořádání podle shora citovaného ustanovení § 741 NOZ. S ohledem na povahu řízení tzv. iudicium duplex vyvstává otázka, v jaké míře a dokdy může být rozsah vypořádávaného jmění rozšířen manželem, proti kterému návrh na vypořádání směřuje. Žalovaná strana může navrhnout další položky k vypořádání v řízení zahájeném k návrhu žalobce. Měla by tak učiniti nejpozději do tří let po zániku SJM (rozsudek NS ČR ze dne 26.4.2007 sp. zn. 22 Cdo 2903/2005, rozsudek NS ČR ze dne 16.1.2013 sp. zn. 22 Cdo 3395/2012, rozsudek NS ČR ze dne 4.7.2013 sp. zn. 22 Cdo 209/2012, rozsudek NS ČR ze dne 17.12.2013 sp. zn. 22 Cdo 2570/2013). Bylo-li zahájeno jedním z manželů (bývalých manželů) řízení o vypořádání ještě před uplynutím tříleté lhůty pro vypořádání, což v tomto projednávaném případě bylo jeden den před uplynutím tříleté lhůty pro vypořádání, tedy dne 19.3.2012, když tříletá lhůta pro vypořádání SJM uplynula dne 20.3.2012, jen ohledně části majetku, může druhý z manželů navrhnout vypořádání dalších předmětů jen do uplynutí této lhůty. Tento závěr není dotčen tím, kdy došlo k zahájení řízení o vypořádání SJM, či tím, zda v tomto řízení docházelo k průtahům (usnesení NS ČR ze dne 25.9.2012 sp. zn. 22 Cdo 2742/2012). K vypořádání jiných hodnot nemůže dojít ani s poukazem na požadavek ochrany dobrých mravů. Soud je zde vázán návrhy účastníků. Rozhodovat může jen o těch součástech SJM, které jsou mu v zákonem předepsané lhůtě k vypořádání navrženy. Po uplynutí lhůty již nelze tento výčet rozšiřovat. V této souvislosti je možné připomenout výstižný závěr NS ČR, podle kterého druhý z manželů má stejně dlouhou, dostatečnou dobu k tomu, aby se sám pokusil o vypořádání zaniklého SJM, ať již dohodou nebo v soudním řízení. V tomto projednávaném případě žalující manžel podal návrh na vypořádání SJM jeden den před uplynutím tříleté lhůty pro vypořádání, tedy velmi krátkou dobu před uplynutím tříleté

lhůty, takže žalovaná vůbec neměla možnost rozšířit okruh vypořádávaných aktiv a pasiv společného jmění manželů. Lhůta tří let pro podání návrhu na vypořádání SJM představuje především prvek ochrany právní jistoty, předěl mezi stavem nejistoty, komu věc připadne, a určením konkrétního vlastníka (resp. jasným založením spoluvlastnického vztahu). Možné negativní důsledky uplynutí této lhůty pro manželku, proti které návrh manžela na vypořádání, byť možná účelově opožděně podaný, směřoval, je tak nutné s ohledem na obecně platnou zásadu „vigilantibus iura skripta sunt“ přičíst na vrub jeho nečinnosti (Králík M. Věcná práva podle starého a nového občanského zákoníku: uplatňování nároků a rozhodování o nich: procesní a hmotně právní souvislosti, 2. podst. dopl. A rozš. vyd. Praha: Leges 2014, s. 298-300).

6. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 150 o. s. ř. tak, že žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává. Při zkoumání, zda tu jsou důvody zvláštního zřetele hodné, soud přihlížel k majetkovým, sociálním, osobním a dalším poměrům obou účastníků řízení. Významné z hlediska aplikace ustanovení § 150 o.s.ř. jsou rovněž okolnosti, které vedly k soudnímu uplatnění nároku, postoj účastníků v průběhu řízení a další. Žalobce ve vyjádření k žalobě ve věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE] ze dne 18. 2. 2013 konstatoval, že má za to, že vzájemné nároky z titulu zaniklého společného jmění manželů jsou mezi účastníky narovnány, a přesto ve „své“ žalobě o vypořádání SJM nadále pokračoval. Žalovaná se v průběhu sporu pokoušela se s žalobcem mimosoudně dohodnout, avšak bezúspěšně. Soud uzavřel, že v daném případě je namístě aplikovat ustanovení § 150 o.s.ř. a rozhodl tak, že se žalobci náhrada nákladů řízení zcela nepřiznává. Pokud jde o okolnosti případu, tak počínaje rokem 2012 se účastníci snaží vypořádat své zaniklé společné jmění. Žalobce prostřednictvím jednoho právního zástupce podal žalobu na vypořádání společného jmění manželů. Následně se prostřednictvím jiného právního zástupce v řízení o vypořádání SJM zahájeném žalovanou (vedeného u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE], dohodl se žalovanou na zpětvzetí žaloby s tím, že (právě proto, že žalobce splácí předmětné úvěry, nicméně naproti tomu nabytí movité věci a naspořené finanční prostředky) jsou jejich vzájemné majetkové vztahy skončením sporu o vypořádání podílového spoluvlastnictví – datem 23. 8. 2012 (vedeného u zdejšího soudu pod sp. zn. [REDAKCE] vypořádány. Žalovaná neměla tušení, že žalobce sám podal žalobu o vypořádání zaniklého společného jmění manželů a už vůbec ne, že žalobce nehodlá dodržet shora popsanou dohodu o vypořádání v souvislosti s ukončením sporu sp. zn. [REDAKCE]. Pokud jde o osobní a majetkové poměry účastníků, žalovaná doložila, že je poživatelkou starobního důchodu v částce 13 121 Kč, žalovaná částku 3 000 Kč měsíčně platí jako zálohu na elektřinu, částku 1 000 Kč měsíčně platí jako zálohu na vodu a částka 3 225 Kč je splátkou úvěru ze stavebního spoření. Žalovaná žije sama. Žalovaná nemá žádné úspory. Žalovaná soudu doložila, že se pokoušela v rámci mimosoudních jednání se žalobcem zajistit si finanční prostředky z cizích zdrojů, nicméně vzhledem k jejímu věku jí byly ve všech oslovených finančních institucích nabídnuty pouze úvěry se splátkou cca 10 000 Kč a více. Žalovaná je vlastníkem 10 let starého, ojetého vozidla tov. zn. [REDAKCE] které vzhledem k tomu, že bydlí ve vesnici vzdálené od města cca 7 km s velmi špatným spojením hromadnou dopravou, používá na cesty k lékaři. Žalovaná sice bydlí ve své nemovitosti, nicméně náklady na její provoz jsou daleko menší než v jakémkoli nájemním bytě v [REDAKCE]. Soud uložil žalované povinnost uhradit žalobci na vypořádání podílů částku 286 589,46 Kč do 3 měsíců od právní moci tohoto rozsudku, protože bylo-li by žalované uloženo zaplatit žalobci vypořádací podíl do 3 dnů, přišla by žalovaná s velkou pravděpodobností do existenčních problémů. Žalobce žije ve vlastním rodinném domě se svou manželkou, oba jsou zaměstnaní a disponují svými příjmy, nemají žádné nezaopatřené děti, jsou zdraví. Žalobce společně závazky věřitelům splácel ve splátkách,

nemusel tedy tyto vyrovnat najednou a existenčně není na zaplacení vypořádacího podílu závislý. Žalobce bude poslední nesplacený úvěr splácet částkou ve výši 3 000 Kč měsíčně.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, prostřednictvím Okresního soudu v Mostě. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Most 7. března 2019

Mgr. Iva Flaxová, v.r.
samosoudkyně

Toto rozhodnutí nabylo právní moci ve výroku I., II a IV. dne 6.1.2020 ve spojení s rozs. KS čl. 324. Připojení doložky provedla Dana Králová dne 22.6.2020.

Shodu s prvopisem potvrzuje Krejtná Blanka

